

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 23.7.2020
COM(2020) 329 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**O nouă abordare a Strategiei maritime pentru zona Oceanului Atlantic - Planul de
acțiune pentru Atlantic 2.0**

*Un plan de acțiune actualizat pentru o economie albastră sustenabilă, rezilientă și
competitivă în zona Uniunii Europene a Oceanului Atlantic*

{SWD(2020) 140 final}

CUPRINS

1. INTRODUCERE.....	2
2. O VIZIUNE COMUNĂ PENTRU O ECONOMIE ALBASTRĂ SUSTENABILĂ, REZILIENTĂ ȘI COMPETITIVĂ ÎN ZONA UE A OCEANULUI ATLANTIC	3
3. PILONI.....	4
PILONUL I: PORTURILE CA PUNCTE DE ACCES ȘI PLATFORME PENTRU ECONOMIA ALBASTRĂ	4
Obiectivul 1: Porturile ca puncte de acces pentru comerțul din Oceanul Atlantic.....	5
Obiectivul 2: Porturile drept catalizatori pentru întreprinderi	5
PILONUL II: COMPETENȚELE ALBASTRE ALE VIITORULUI ȘI CUNOȘTINȚELE ÎN DOMENIUL MARIN	6
Obiectivul 3: Educație, formare profesională de calitate și învățare de calitate pe tot parcursul vieții 6	
Obiectivul 4: Cunoștințele în domeniul marin	6
PILONUL III: ENERGIA DIN SURSE REGENERABILE MARINE.....	8
Obiectivul 5: Promovarea neutralității emisiilor de dioxid de carbon prin energia din surse regenerabile marine.....	8
PILONUL IV: OCEANE SĂNĂTOASE ȘI ZONE DE COASTĂ REZILIENTE	9
Obiectivul 6: Zone de coastă mai reziliente	10
Obiectivul 7: Combaterea poluării marine	11
4. GUVERNANȚA PLANULUI DE ACȚIUNE	11
4.1. COORDONARE	11
4.2. PUNERE ÎN APLICARE ȘI RAPORTARE.....	12
4.3. MOBILIZAREA FONDURILOR ȘI A FINANȚĂRII.....	13
5. LEGĂTURI MAI AMPLE ȘI BREXIT.....	14
6. CONCLUZII	14

1. INTRODUCERE

Strategia maritimă pentru zona Oceanului Atlantic¹ a fost adoptată în 2011 pentru a sprijini dezvoltarea durabilă a economiei albastre în statele membre ale UE cu ieșire la Oceanul Atlantic. În 2013, Comisia Europeană a prezentat un plan de acțiune pentru Atlantic² pentru punerea în aplicare a strategiei. Pentru a da un nou impuls unei economii maritime sustenabile care poate crea locuri de muncă, este momentul să aducem la zi prioritățile pentru cooperarea regională, ca urmare a consultării părților interesate și ca o nouă contribuție la redresarea Europei în urma crizei socioeconomice fără precedent declanșată de actuala pandemie de COVID-19.

În zona Oceanului Atlantic, economia albastră a generat 73,4 miliarde EUR de valoare adăugată brută (VAB) și 1,29 milioane de locuri de muncă ocupate în 2017. Este cel mai mare bazin maritim din UE, reprezentând 36 % din VAB a economiei albastre a UE. Se preconizează că mai multe sectoare ale economiei albastre din zona Oceanului Atlantic vor suferi de pe urma crizei actuale; turismul costier și maritim îndeosebi, sectorul cel mai mare al economiei albastre din zona Oceanului Atlantic, el generând 27 de miliarde EUR de VAB creată și numărând 0,76 milioane de persoane angajate.

Ca răspuns la criza COVID-19, Comisia Europeană a adoptat deja o serie de măsuri. În mod special, pentru a contribui la repararea prejudiciilor economice și sociale produse de pandemia provocată de coronavirus, la demararea procesului de redresare europeană și la protejarea și crearea de locuri de muncă, Comisia Europeană și-a prezentat, la 27 mai, propunerea privind un plan major de redresare. Pentru a asigura caracterul sustenabil, omogen, incluziv și echitabil al redresării pentru toate statele membre, Comisia Europeană a propus crearea unui nou instrument de redresare denumit Next Generation EU³, în valoare de 750 de miliarde EUR, inclus într-un buget al UE pe termen lung regândit, puternic și modern.

Eforturile de redresare ale UE se concentrează pe noțiunea de durabilitate, care stă la baza Pactului verde european⁴, adoptat de Comisia Europeană în decembrie 2019. Acest pachet ambițios de măsuri are scopul de a face din Europa primul continent neutru din punct de vedere climatic până în 2050 și de a stimula sănătatea planetei, a economiei și a oamenilor.

Pactul verde european pune în evidență rolul central al economiei albastre ca vector esențial care permite atingerea acestor obiective. Rolul oceanelor în atenuarea schimbărilor climatice și în adaptarea la acestea este recunoscut din ce în ce mai mult. Sectorul economiei albastre poate contribui la tranziția către o energie curată, în special prin valorificarea potențialului tot mai mare al energiei din surse regenerabile offshore și prin gestionarea mai sustenabilă a spațiului maritim.

În plus, acest sector poate contribui la atenuarea schimbărilor climatice prin promovarea unor soluții bazate pe ce oferă natura și prin îmbunătățirea utilizării resurselor acvatice și marine, de exemplu prin promovarea producerii și a utilizării de noi surse de proteine care pot să reducă presiunea asupra terenurilor agricole. În acest scop, ca parte esențială a Pactului verde european, Comisia Europeană a adoptat, la 20 mai, noua Strategie a UE privind biodiversitatea pentru 2030⁵, în vederea protejării naturii și a inversării declinului

¹ COM(2011) 782 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX%3A52011DC0782>

² COM(2013) 279 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?qid=1395674057421&uri=CELEX%3A52013DC0279>

³ COM(2020) 456 final

⁴ COM(2019) 640 final

⁵ COM(2020) 380 final

ecosistemelor. În paralel, Comisia Europeană a adoptat de asemenea, o strategie „De la fermă la consumator”⁶ pentru un sistem alimentar echitabil, sănătos și ecologic.

Totodată, ca parte a eforturilor de redresare, UE a adoptat și orientări strategice referitoare la turism, pentru ca întreaga Europă să se poată bucura de un sezon turistic odihnitor și, mai presus de toate, sigur. Comunicarea „Turism și transport în 2020 și ulterior” evidențiază la rândul său importanța protejării și a refacerii capitalului natural terestru și marin al Europei, în conformitate cu abordarea strategică pentru o economie albastră și verde sustenabilă.

Planul de acțiune revizuit contribuie la eforturile de redresare a economiei albastre, concentrându-se asupra sectoarelor-cheie care combină transformarea durabilă cu un potențial ridicat de creare de locuri de muncă în comunitățile costiere de la Oceanul Atlantic. De exemplu, pe lângă promovarea turismului costier sustenabil, tranziția către surse regenerabile *off-shore* oferă oportunități semnificative de ocupare a forței de muncă în zona Oceanului Atlantic. Transportul maritim verde și activitățile portuare inovatoare, astfel cum se sugerează în acest plan de acțiune, vor contribui la reducerea amprente de mediu și de carbon a UE.

Acest plan de acțiune este rezultatul unui proces îndelungat care a început cu o evaluare la jumătatea perioadei⁷, publicată în 2018, și care a continuat prin consultări de jos în sus⁸ cu părțile interesate și cu statele membre de la Oceanul Atlantic. Evaluarea la jumătatea perioadei a demonstrat că planul de acțiune pentru Atlantic a condus la peste 1 200 de noi proiecte maritime și la aproape 6 miliarde EUR în investiții, în principal de la bugetul UE. Ea a evidențiat și necesitatea unor îmbunătățiri în ceea ce privește orientarea tematică a planului, structura de guvernare și introducerea unui cadru de monitorizare.

2. O VIZIUNE COMUNĂ PENTRU O ECONOMIE ALBASTRĂ SUSTENABILĂ, REZILIENTĂ ȘI COMPETITIVĂ ÎN ZONA UE A OCEANULUI ATLANTIC

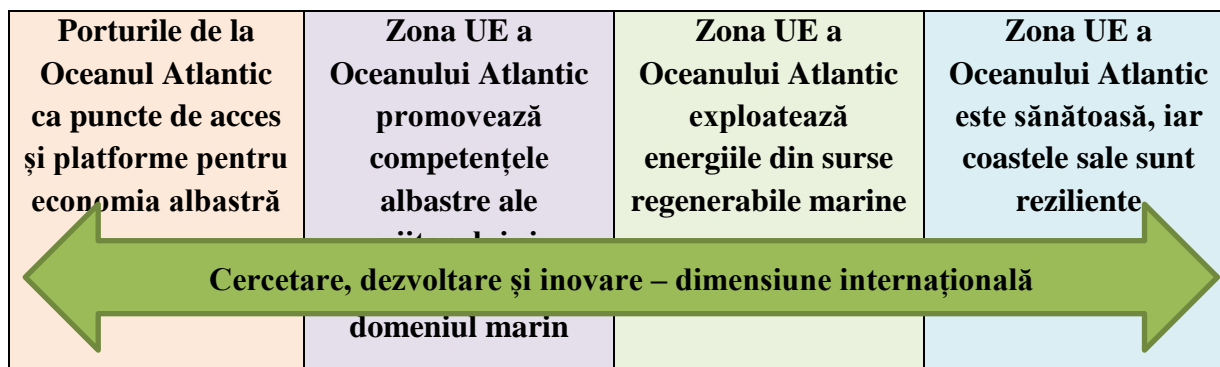
Scopul acestui plan de acțiune revizuit pentru Atlantic 2.0 este de a debloca potențialul economiei albastre în zona Oceanului Atlantic, conservând totodată ecosistemele marine și contribuind la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la aceste schimbări. Acest plan este în conformitate cu angajamentele globale pentru dezvoltare durabilă și este complet integrat în prioritățile politice ale Comisiei Europene pentru perioada 2019-2024, în special un pact verde european, o economie în serviciul cetățenilor și o Europă mai puternică pe plan mondial.

Planul de acțiune are ambiția de a atinge șapte obiective în cadrul a patru piloni tematici prin acțiuni concrete de mobilizare a tuturor părților interesate din zona Oceanului Atlantic:

⁶ COM(2020) 381 final

⁷ SWD(2018) 49 final, https://ec.europa.eu/maritimeaffairs/sites/maritimeaffairs/files/swd-2018-49_en.pdf

⁸ În perioada septembrie-noiembrie 2018, Comisia Europeană a organizat o serie de ateliere dedicate părților interesate în Gran Canaria (Spania), Viana do Castelo (Portugalia), Dublin (Irlanda), Liverpool (Regatul Unit) și Bordeaux (Franța). Rezultatele atelierelor sunt disponibile online: <https://webgate.ec.europa.eu/maritimeforum/en/node/4400>

3. PILONI

Noul plan de acțiune cuprinde patru piloni, care reprezintă o modalitate practică de realizare a viziunii comune. Pilonii sunt, prin natura lor, complet interconectați și transregionali. Acești patru piloni abordează provocările-cheie și urmăresc să promoveze o creștere albastră sustenabilă și să contribuie la o mai bună cooperare teritorială și la o mai mare coeziune în zona UE a Oceanului Atlantic. Activitățile de cercetare implementate ca parte a declarațiilor de la Galway⁹ și de la Belém¹⁰ și a Alianței pentru cercetarea Oceanului Atlantic¹¹ acoperă ansamblul pilonilor. Ele conferă o dimensiune internațională planului de acțiune și sprijină punerea sa în aplicare prin îmbunătățirea înțelegerii Oceanului Atlantic în schimbare și a efectelor sale asupra comunităților costiere și prin dezvoltarea de soluții inovatoare.

Pilonii se concentrează pe probleme pe care regiunile de coastă și statele nu le pot rezolva singure sau în legătură cu care este mai eficient să acționeze împreună și să găsească soluții la provocările care au importanță în viața de zi cu zi a persoanelor care locuiesc în zonele de coastă.

Feedbackul primit în urma procesului de consultare și discuțiile cu cele cinci state membre ale UE au contribuit la identificarea unor **obiective și acțiuni** specifice, dar interconectate și care se consolidează reciproc. Obiectivele și acțiunile convenite nu sunt exhaustive.

Documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezenta comunicare precizează în detaliu acțiunile concrete și căile corespunzătoare de punere în aplicare în cadrul fiecărui pilon.

PILONUL I: PORTURILE CA PUNCTE DE ACCES ȘI PLATFORME PENTRU ECONOMIA ALBASTRĂ

Turismul de coastă, acvacultura, construcțiile navale, precum și dezvoltarea industriilor, cum ar fi energia din surse regenerabile marine, sunt centrate pe sau strâns legate de activitatea porturilor. Porturile pot juca un rol major în dezvoltarea durabilă a acestor sectoare și în tranziția către o economie fără emisii de carbon. Pentru a profita de această oportunitate, rolul și potențialul porturilor de la Oceanul Atlantic trebuie regândite. În același timp, trebuie consolidat rolul operatorilor portuari drept catalizatori pentru întreprinderile albastre. Pe de altă parte, porturile trebuie să coopereze între ele pentru a mobiliza finanțarea destinată

⁹ La 24 mai 2013, Uniunea Europeană, Canada și Statele Unite au semnat un acord privind cooperarea pentru Oceanul Atlantic. http://ec.europa.eu/research/iscp/pdf/galway_statement_atlantic_ocean_cooperation.pdf#view=fit&pagemode=none

¹⁰ La 13 iulie 2017, Uniunea Europeană, Brazilia și Africa de Sud au semnat declarația de la Belém, un acord de cercetare și inovare în Oceanul Atlantic. http://ec.europa.eu/research/iscp/pdf/belem_statement_2017_en.pdf

¹¹ AORA implică UE, Statele Unite și Canada. Datorită AORA, în prezent, aproximativ 25 de proiecte care implică peste 500 de echipe internaționale de cercetare sunt deja implicate în cercetarea Oceanului Atlantic. <https://www.atlanticresource.org/aora>

infrastructurilor inteligente și a planifica mai bine dezvoltarea capacității de gestionare a creșterii comerțului.

Inovarea maritimă poate contribui la decarbonizarea surselor maritime. De exemplu, există tehnologii disponibile care reduc carbonul produs de nave. Printre acestea se numără gazul natural lichefiat, producția de hidrogen, lubrifierea aerului, propulsia eoliană și tehnologiile de evacuare. Instalarea unei infrastructuri de reîncărcare și de realimentare cu combustibili alternativi în porturi și în terminalele de marfă, inclusiv pentru navele care staționează, ar îmbunătăți semnificativ calitatea aerului în comunitățile costiere.

Pentru a răspunde nevoilor identificate mai sus, acest pilon include **două obiective specifice** și un set de acțiuni concrete.

Obiectivul 1: Porturile ca puncte de acces pentru comerțul din Oceanul Atlantic

Acțiuni

- ▶ Dezvoltarea autostrăzilor maritime ale rețelei TEN-T în Oceanul Atlantic
- ▶ Crearea unei rețele de porturi verzi până în 2025
- ▶ Promovarea legăturilor de transport maritim pe distanțe mici în zona Oceanului Atlantic pentru o mai bună integrare a Irlandei
- ▶ Lansarea unei strategii pentru zona Oceanului Atlantic privind gazul natural lichefiat
- ▶ Dezvoltarea unor programe de stimulare ecologică pentru modernizarea infrastructurii portuare
- ▶ Elaborarea în comun a planurilor de gestionare și de tratare a deșeurilor pentru porturile de la Oceanul Atlantic

Obiectivul 2: Porturile drept catalizatori pentru întreprinderi

Acțiuni

- ▶ Dezvoltarea unui sistem de accelerare albastru pentru porturile de la Oceanul Atlantic pentru a contribui la dezvoltarea întreprinderilor inovatoare
- ▶ Schimbul de bune practici, schimbul de idei și rezolvarea în comun a problemelor
- ▶ Extinderea colectării de date în plus față de datele (logistice) tradiționale
- ▶ Intensificarea comunicării și creșterea disponibilității datelor privind potențialul economic al porturilor

PILONUL II: COMPETENȚELE ALBASTRE ALE VIITORULUI ȘI CUNOȘTINȚELE ÎN DOMENIUL MARIN

Deținerea setului adecvat de competențe este esențială pentru a putea profita de inovare și a putea implementa rapid tehnologiile albastre. O ofertă de formare și educație albastră specializată, bazată pe un sistem de informații comerciale, poate atrage tineri talentați înspre economia albastră, poate stimula productivitatea și spori competitivitatea zonei UE a Oceanului Atlantic.

În timp ce clusterelor specializate funcționează deja la nivel local și regional, o cooperare eficientă la nivel de bazin maritim poate facilita circulația transfrontalieră a lucrătorilor calificați pentru a răspunde evoluției cererii de pe piața forței de muncă. Un alt domeniu de interes este reprezentat de cunoștințele din domeniul marin. Cetățenii cu cunoștințe în domeniul marin pot „să-și adapteze comportamentul de zi cu zi pentru a lua decizii responsabile și în cunoștință de cauză care să promoveze buna gestionare a oceanelor într-o abordare bazată pe crearea în comun”¹².

Pentru a răspunde nevoilor identificate mai sus, acest pilon include **două obiective specifice** și un set de acțiuni concrete.

Obiectivul 3: Educație, formare profesională de calitate și învățare de calitate pe tot parcursul vieții

Acțiuni

- ▶ Identificarea lacunelor în materie de competențe albastre în zona UE a Oceanului Atlantic
- ▶ Armonizarea colectării de date în domeniul carierelor din economia albastră
- ▶ Crearea unui sistem de informații comerciale și promovarea centrelor de legătură pentru o mai bună cooperare între întreprinderi și furnizorii de servicii de formare
- ▶ Identificarea, prin învățare reciprocă, a bunelor practici de punere în corespondență a angajatorilor și a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, pentru a putea fi folosite drept sursă de inspirație
- ▶ Valorificarea platformelor de informare existente pentru ofertele de locuri de muncă și exploatarea potențialului acestor platforme pentru locurile de muncă din economia albastră

Obiectivul 4: Cunoștințele în domeniul marin

Acțiuni

- ▶ Lansarea unei programe-pilot pentru dobândirea de cunoștințe privind Oceanul Atlantic
- ▶ Crearea, până în 2025, a 25 de școli albastre privind Oceanul Atlantic

¹² Astfel cum se menționează în [strategia transatlantică de punere în aplicare](#) elaborată de Grupul de lucru pentru cunoștințe în domeniul marin al Alianței pentru cercetarea Oceanului Atlantic, sprijinit prin programul Orizont 2020.

- ▶ Introducerea în proiectele relevante a unei componente permițând dobândirea (diseminarea) de cunoștințe în domeniul marin
- ▶ Utilizarea Forumului transatlantic pentru tineret
- ▶ Implicarea cetățenilor în acțiunile legate de oceane în zona UE a Oceanului Atlantic
- ▶ Implicarea cetățenilor în activitățile organizate pentru Ziua Maritimă Europeană, Ziua Internațională a Oceanelor și în viitoarea platformă EU4Ocean

PILONUL III: ENERGIA DIN SURSE REGENERABILE MARINE

Pactul verde european subliniază rolul esențial al producției de energie eoliană offshore pentru tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic. El subliniază necesitatea unei gestionări mai sustenabile a spațiului maritim pentru a debloca potențialul energiei eoliene offshore. Acest lucru va necesita valorificarea succesului cooperării regionale, pe care strategia maritimă pentru zona Oceanului Atlantic și planul său de acțiune o promovează activ. În această perspectivă, Comisia va prezenta, în al patrulea trimestru al anului 2020, o strategie pentru dezvoltarea energiei din surse regenerabile offshore în UE. Aceasta ar urma să se bazeze, printre altele, pe planul de acțiune pentru Atlantic 2.0.

Zona UE a Oceanului Atlantic joacă un rol de lider și constituie terenul de testare pentru dezvoltarea de surse regenerabile marine inovatoare de energie¹³, în special energia oceanică și energia eoliană offshore obținută prin turbine flotante. Pentru a trece la următoarea etapă de dezvoltare, și anume maturitatea comercială a prototipurilor reușite, este esențial să se mențină poziția de lider în domeniul tehnologic, să se rețină talentele și să se furnizeze energie curată la prețuri accesibile, ținându-se totodată seama de impactul potențial asupra mediului marin și de modalitatea de atenuare a acestui impact.

Țările care participă la strategia maritimă pentru zona Oceanului Atlantic au dezvoltat o cooperare strânsă în domeniul amenajării spațiului maritim.

Acest pilon răspunde mai multor provocări strâns legate între ele, și anume creșterea accesului la finanțare, obținerea sprijinului politic necesar și acceptarea de către public, facilitarea schimbului de cunoștințe și utilizarea bunelor practici în întreaga regiune.

Pentru a răspunde nevoilor identificate mai sus, acest pilon include **un obiectiv specific** și un set de acțiuni concrete.

Obiectivul 5: Promovarea neutralității emisiilor de dioxid de carbon prin energia din surse regenerabile marine

Acțiuni

- ▶ Stabilirea unor obiective de implementare specifice pentru energia din surse regenerabile marine în regiunile atlantice, ținând seama de impactul acestora asupra mediului
- ▶ Identificarea celor mai bune situri pentru fermele de energie din surse regenerabile marine (inclusiv energia eoliană offshore) și a porturilor adiacente din Oceanul Atlantic, ținând seama de impactul potențial asupra mediului marin
- ▶ Implementarea unor stimulente pentru plasarea de instalații inovatoare de energie din surse regenerabile
- ▶ Punerea în comun a diferitelor inițiative privind energia din surse regenerabile marine care acoperă zona UE a Oceanului Atlantic, pe baza filozofiei și a promovării obiectivelor planului strategic european privind tehnologiile energetice (Planul SET)

¹³ Energia din surse regenerabile marine include energia eoliană offshore (turbine eoliene fixate în pe fundul mării și flotante) și energia oceanică (energia valurilor și energia maremotrică).

- ▶ Sensibilizarea publicului cu ajutorul unor instrumente de comunicare adecvate cu privire la energia din surse regenerabile marine în Oceanul Atlantic
- ▶ Consolidarea cooperării în cadrul comunității europene a energiei oceanice
- ▶ Dezvoltarea unui cadru specific privind energia oceanică pentru insulele UE din Oceanul Atlantic

PILONUL IV: OCEANE SĂNĂTOASE ȘI ZONE DE COASTĂ REZILIENTE

Coasta atlantică a UE este vulnerabilă, având în vedere numărul mare de activități umane în această zonă. Furtunile puternice, inundațiile și eroziunea de mari dimensiuni au și ele un efect negativ asupra unor părți extinse din zona de coastă și vor fi, probabil, intensificate de schimbările climatice. Atât raportul privind oceanele și criosfera într-un climat în schimbare¹⁴ al Grupului interguvernamental al ONU privind schimbările climatice¹⁵, cât și raportul anual privind starea oceanelor¹⁶ din cadrul programului Copernicus de observare a Pământului¹⁷ anticipează creșterea în continuare a nivelului mării în ritm accelerat și intensificarea fenomenelor meteorologice extreme (valuri de căldură marină, furtuni violente).

Sunt necesare măsuri de gestionare a riscurilor climatice și de adaptare la aceste riscuri pentru a proteja habitatele și biodiversitatea coastelor, precum și infrastructura și activitățile economice vulnerabile. Habitatele marine și costiere ar trebui conservate și valorizate, în special în vederea dezvoltării unor noi forme de turism maritim și costier. În acest sector economic, economia circulară, poluarea zero, eficiența energetică și conservarea biodiversității ar trebui să fie principiile directoare pentru dezvoltarea unor practici mai sustenabile, în beneficiul dezvoltării locale și al ocupării forței de muncă la nivel local pe tot parcursul anului.

Deși transportul maritim a devenit mai sigur în ultimele decenii, poluarea marină cauzată de deversările intenționate și accidentale de petrol și de alte substanțe nocive rămâne un risc ridicat. Gestionarea eficace a riscurilor de deversări și a impactului acestora necesită o cooperare și activități transsectoriale la nivel regional.

Poluarea marină și, în special, cea cu plastic, reprezintă o altă problemă majoră. Materiale valoroase pentru reciclare poluează plajele de la Oceanul Atlantic și dăunează mediului. Ele ar putea fi colectate și reintroduse în economie, făcând-o mai circulară. Regiunile de coastă și locuitorii de pe coaste pot formula un răspuns al zonei Atlanticului la problema deșeurilor marine printr-un sistem de acțiuni coordonate, care să se adauge la inițiativele în curs din cadrul Convenției privind protecția mediului marin al Atlanticului de Nord-Est (OSPAR)¹⁸, al Directivei-cadru a UE „Strategia pentru mediul marin”¹⁹ (MSFD) și al Strategiei UE privind materialele plastice²⁰. Activitățile de cercetare au demonstrat, de asemenea, că expunerea la

¹⁴ <https://www.ipcc.ch/srocc/home/>

¹⁵ Grupul interguvernamental al ONU privind schimbările climatice a fost însărcinat cu evaluarea dovezilor științifice privind schimbările climatice.

¹⁶ <http://marine.copernicus.eu/2nd-ocean-state-report-available/>, <http://marine.copernicus.eu/3rd-ocean-state-report-now-available/>

¹⁷ <https://www.copernicus.eu/ro>

¹⁸ Convenția privind protecția mediului marin al Atlanticului de Nord-Est (denumită în continuare „Convenția OSPAR”) a fost deschisă spre semnare la reuniunea ministerială a Comisiilor de la Oslo și de la Paris care a avut loc la Paris în 22 septembrie 1992. Ea a fost adoptată împreună cu o declarație finală și cu un plan de acțiune. Toate cele cinci state membre ale UE, participante la strategia pentru zona Oceanului Atlantic, sunt membre ale OSPAR.

¹⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32008L0056>

²⁰ [COM/2018/028](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32018L0028)

zgomotul subacvatic poate avea mai multe tipuri de efecte adverse asupra animalelor marine, de la schimbări de comportament până la deces. Misiunea Pactului verde european „oceane, mări și ape de coastă și interioare sănătoase” va fi deosebit de importantă pentru conservarea și refacerea sănătății Oceanului Atlantic și pentru asigurarea unor zone de coastă reziliente.

Pentru a răspunde nevoilor identificate mai sus, acest pilon include **două obiective specifice** și un set de acțiuni concrete.

Obiectivul 6: Zone de coastă mai reziliente

Acțiuni

- ▶ Dotarea cu un sistem cuprinzător de alertă și de observare a furtunilor și a inundațiilor violente cauzate de schimbările climatice
- ▶ Dezvoltarea de sinergii între infrastructurile existente ale UE pentru observarea și protecția zonelor de coastă, precum și pentru alertare și monitorizare, dar și îmbunătățirea dezvoltării observatoarelor oceanice in-situ
- ▶ Dezvoltarea de spații de testare, zone-pilot pentru testarea metodelor de protecție costieră și promovarea soluțiilor bazate pe natură
- ▶ Promovarea unor practici sustenabile în turismul maritim și costier
- ▶ Inventarierea strategiilor și măsurilor de adaptare a zonelor de coastă la schimbările climatice, de la nivel național și regional, legate de evaluările riscurilor și de planurile de gestionare a riscurilor, partajarea bunelor practici
- ▶ Crearea unor campanii de informare pentru comunitățile costiere de la Oceanul Atlantic
- ▶ Educarea tinerilor și a comunităților costiere cu privire la evoluția litoralurilor și la modalitățile de adaptare la creșterea nivelului mării
- ▶ Realizarea schimbului de bune practici privind aplicarea planificării spațiului maritim la adaptarea și reziliența zonelor de coastă și evaluările de mediu aplicabile (EIA²¹, SEA²², AA²³).
- ▶ Cartografierea zonelor umede de coastă pentru conservare și monitorizarea rolului acestora ca rezervoare de carbon

²¹ Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului, JO L 26, 28.1.2012, p. 1-21, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2014/52/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014, JO L 124, 25.4.2014, p. 1-18.

²² Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului, JO L 197, 21.7.2001, p. 30-37.

²³ Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, JO L 206, 22.7.1992, astfel cum a fost modificată prin Directiva 97/62/CE a Consiliului din 27 octombrie 1997, JO L 305, 8.11.1997, p. 42, Regulamentul (CE) nr. 1882/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 septembrie 2003, JO L 284, 31.10.2003, p. 1, Directiva 2006/105/CE a Consiliului din 20 noiembrie 2006, JO L 363, 20.12.2006, p. 368, Directiva 2013/17/UE a Consiliului din 13 mai 2013, JO L 158, 10.6.2013, p. 193.

Obiectivul 7: Combaterea poluării marine

Acțiuni

- ▶ Dezvoltarea unui proiect-pilot de comunități costiere „cu zero deșeuri”
- ▶ Utilizarea instrumentelor disponibile pentru a identifica principalele surse de deșeuri marine, căile urmate de aceste deșeuri și zonele afectate de acumularea deșeurilor marine, precum și poluarea accidentală sau deliberată
- ▶ Promovarea acțiunilor întreprinderilor bazate pe economia circulară, dezvoltarea de stimulente și de sisteme de certificare ecologică
- ▶ Lansarea de acțiuni comune pentru a promova o sensibilizare a publicului față de această problemă, de exemplu zilele plajei, în care comunitățile se reunesc pentru a curăța plaja
- ▶ Promovarea acțiunilor de „pescuit gunoaie” pentru a încuraja toți pescarii să aducă la țărm deșeurile recuperate în plasele lor de pescuit în timpul operațiunilor obișnuite de pescuit
- ▶ Implicarea în cadrul OSPAR în punerea în aplicare a unor acțiuni colective din planul de acțiune regional privind deșeurile marine
- ▶ Promovarea punerii în aplicare coordonate și eficiente a acțiunilor împotriva deșeurilor marine și a zgomotului subacvatic, impuse de Directiva-cadru „Strategia pentru mediul marin” statelor membre ale UE
- ▶ Sprijinirea activității din cadrul mecanismului de protecție civilă al Uniunii și al acordurilor de la Bonn și Lisabona pentru a preveni poluarea, a fi pregătiți pentru această situație și a reacționa adecvat la poluarea deliberată și accidentală
- ▶ Promovarea cooperării între sectoare în vederea unui răspuns coordonat pe mare și pe litoral

4. GVERNANȚA PLANULUI DE ACȚIUNE

4.1. COORDONARE

Coordonarea politică este încredințată miniștrilor responsabili cu afacerile maritime din țările participante. Statele membre definesc orientările politice generale (inclusiv geografia strategiei pentru Oceanul Atlantic), evaluează stadiul de punere în aplicare și pun accentul pe asumarea inițiativei. Statele membre pot decide, în consultare cu Comisia Europeană, să extindă strategia pentru Oceanul Atlantic la orice stat interesat să devină membru.

Coordonarea operațională este asigurată de Comitetul strategiei pentru Oceanul Atlantic, care acționează, în cadrul funcțiilor sale, ca un organ decizional (executiv) al planului de acțiune și asigură implicarea corespunzătoare a reprezentanților regiunilor de coastă (în conformitate cu cadrul constituțional respectiv al statelor membre ale UE). Reprezentanții organismelor financiare și de finanțare relevante, precum și ai altor organisme, pot fi invitați, de la caz la caz, ca observatori (de exemplu, în funcție de ordinea de zi a reuniunii). Comisia Europeană este membru permanent al acestui comitet.

Acordurile de lucru specifice vor defini modalitățile, rolurile și normele de procedură exacte ale organismelor de conducere.

4.2. PUNERE ÎN APLICARE ȘI RAPORTARE

Prezentul plan de acțiune reprezintă pentru regiunile de coastă, sectorul privat, cercetători, organismele publice naționale și alți actori o invitație de a începe să elaboreze proiecte care să răspundă obiectivelor. Parteneriatele existente și cele noi din zona UE a Oceanului Atlantic trebuie să utilizeze cadrul planului de acțiune pentru a putea face schimburi de cunoștințe și pentru a inova.

Pentru a permite o punere în aplicare eficientă, trebuie îndeplinite o serie de condiții esențiale, cu decizii clare luate într-un stadiu incipient. Aceste condiții sunt următoarele:

- Statele membre trebuie să aprobe planul de acțiune revizuit înainte ca acesta să poată fi pus în aplicare; țările participante trebuie să confirme faptul că prioritățile planului de acțiune au impact asupra diverselor politici, ministere și niveluri de guvernare; ele stabilesc prioritățile, devin parte integrantă a procesului și își asumă responsabilitatea care le revine, își adaptează politicile și fondurile la nivel național și regional și încurajează participarea autorităților regionale, a investitorilor privați în cadrul mecanismelor și cadrelor existente și furnizează mijloacele și resursele relevante, în funcție de capacitatea fiecărei țări;
- Comitetul strategiei pentru Oceanul Atlantic examinează și actualizează periodic planul de acțiune (și anume definește și actualizează domeniile prioritare ale acestuia) și propune/aprobă acțiuni emblematiche și poate eticheta proiecte;
- Comisia Europeană promovează o abordare strategică la nivelul UE, inclusiv coordonarea și, în măsura posibilului, alinierea fondurilor la inițiativele și instrumentele²⁴ existente legate de UE, relevante pentru pilonii și acțiunile convenite;
- guvernele monitorizează și evaluează progresul național la nivel de țară, după caz, inclusiv cu sprijinul mecanismului de asistență pentru zona Oceanului Atlantic, și oferă orientări pentru punerea în aplicare;
- principalele părți interesate trebuie să fie implicate, inclusiv autoritățile naționale, regionale și locale, actorii economici și sociali, societatea civilă, mediul academic și organizațiile neguvernamentale; evenimentele publice vor promova și ele această implicare (de exemplu, forumurile anuale, evenimentele între întreprinderi și evenimentele destinate atragerii de investitori și finanțării rapide);
- Comitetul strategiei pentru Oceanul Atlantic va recurge la monitorizarea periodică și la progresele înregistrate pentru a prezenta rapoarte la nivel politic și va fi responsabil cu asigurarea punerii în aplicare a planului de acțiune;
- un mecanism de asistență specific va oferi un prim sprijin statelor membre ale UE și asistență la realizarea obiectivelor din cadrul fiecărui pilon; sprijinul trebuie să cuprindă și implicarea părților interesate și sprijinirea acestora să formeze parteneriate, precum și colectarea oricăror date necesare pentru stabilirea punctelor de referință, monitorizarea și raportarea progreselor și întreținerea centrului de date maritime privind Oceanul Atlantic²⁵;
- comunicarea privind planul de acțiune pentru Atlantic și strategia maritimă globală pentru zona Oceanului Atlantic reprezintă o responsabilitate comună a UE și a statelor

²⁴ Sub rezerva analizei procedurilor și criteriilor de evaluare pentru fondurile, programele și proiectele în cauză și fără a aduce atingere acestora.

²⁵ <https://maritime.easme-web.eu/>

sale membre la toate nivelurile – național, regional și local; mecanismul de asistență va dezvolta și va coordona o abordare coerentă în ceea ce privește comunicarea în zona UE a Oceanului Atlantic.

Un cadru specific de monitorizare și evaluare va urmări progresele înregistrate de planul de acțiune și va ajuta să se evalueze măsura în care planul de acțiune își îndeplinește obiectivele. Rezultatele acestei examinări continue vor sta la baza unor eventuale modificări ale planului de acțiune în viitor.

4.3. MOBILIZAREA FONDURILOR ȘI A FINANȚĂRII

Nu s-a alocat nicio finanțare în bugetul UE pentru planul de acțiune pentru Atlantic. Planul se va baza în principal pe fonduri UE și naționale și pe instrumente de finanțare relevante pentru obiectivele și acțiunile care sunt susceptibile de a fi mobilizate. Calendarul planului de acțiune este conceput astfel încât să inspire autoritățile de management din statele membre ale UE și din regiunile de coastă atunci când își formulează acordurile de parteneriat și programele care urmează să fie finalizate înainte de sfârșitul anului 2020.

În ceea ce privește următoarea perioadă de programare (2021-2027), comunicarea analizează ce fel de finanțare este necesară pentru a asigura punerea în aplicare cu succes a acțiunilor identificate. Aceasta va implica o combinație de investiții publice din bugetele naționale și din bugetul UE, precum și fonduri private.

Statele membre ale UE și regiunile lor de coastă pot recurge la:

- fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI), în special:
 - Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM) și
 - Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), inclusiv programele de cooperare teritorială europeană
- programele de cercetare Orizont 2020 și Orizont Europa;
- programul COSME pentru întreprinderile mici și mijlocii,
- Mecanismul pentru interconectarea Europei pentru infrastructură,
- programul Erasmus+ pentru educație, formare, tineret și sport,
- programul LIFE pentru mediu și climă,
- Programul de sprijin pentru reforme, la cererea unui sprijin financiar și tehnic,
- mecanismul de protecție civilă al Uniunii pentru prevenire și pregătire pentru riscurile transfrontaliere, precum și pentru poluarea marină pe mare și pe litoral.

programele de cooperare teritorială, în special programul Interreg pentru zona Oceanului Atlantic, facilitează colaborarea transnațională pe care intenționează să o realizeze acest plan de acțiune.

UE urmărește să ofere o mare parte a sprijinului prin intermediul instrumentelor financiare. Între 2013 și 2017, Banca Europeană de Investiții a acordat aproape 3 miliarde EUR sub formă de împrumuturi pentru proiecte privind conectivitatea și tehnologiile verzi în zona UE a Oceanului Atlantic, devenind a doua sursă de finanțare ca dimensiune după Fondul european de dezvoltare regională. Fondul european pentru investiții strategice a contribuit, de asemenea, prin furnizarea de garanții care reduc riscul pentru investitorii publici și privați. Aceste împrumuturi și garanții au fost combinate cu granturi din programele UE. Platforma BlueInvest, care și-a început activitatea în septembrie 2019, ajută întreprinderile mici și

mijlocii să aibă acces la finanțare. Ea le va permite să livreze produse sau servicii noi pe piață prin îndrumare în ceea ce privește disponibilitatea comercială și acordarea de granturi pentru activități cum ar fi dezvoltarea ulterioară sau demonstrațiile. Propunerea Comisiei pentru un succesor al Fondului european de investiții strategice pentru perioada 2021-2027, programul InvestEU, va pune un accent mai mare pe îndeplinirea obiectivelor UE, cum ar fi decarbonizarea sau economia circulară.

5. LEGĂTURI MAI AMPLE ȘI BREXIT

Punerea în aplicare a planului de acțiune nu necesită modificarea legislației UE. Planul de acțiune urmărește să consolideze politicile UE relevante pentru zona UE a Oceanului Atlantic și să intensifice sinergiile dintre acestea pentru a sprijini o economie albastră sustenabilă, rezilientă și competitivă în zona UE a Oceanului Atlantic. El include, printre altele, politicile și programele UE care se referă la porturi și conectivitate²⁶, la energia din surse regenerabile²⁷, la educație și competențe²⁸, la atenuarea schimbărilor climatice și mai ales la acțiunile de pe agenda pentru competențe, la adaptarea la schimbările climatice²⁹, la mediu³⁰, precum și la cercetare și inovare³¹.

Lărgirea bazei de sprijin pentru planul de acțiune sugerează lucrul cu rețele bine-cunoscute pentru a se implica în proces cu grupuri specializate de părți interesate, cum ar fi Rețeaua întreprinderilor europene³², FARNET³³, clustere regionale și locale. Se vor căuta sinergii cu alte organisme interguvernamentale, cum ar fi Convenția privind protecția mediului marin al Atlanticului de Nord-Est³⁴ și Alianța pentru cercetarea Oceanului Atlantic³⁵, a căror rază de acțiune geografică și domeniu de aplicare sunt similare cu cele ale planului de acțiune.

Începând cu 1 februarie 2020, Regatul Unit nu mai este membru al Uniunii Europene. Acest statut de țară terță va determina condițiile participării Regatului Unit la planul de acțiune pentru Atlantic.

6. CONCLUZII

Comisia invită Parlamentul European și Consiliul să aprobe planul de acțiune și orientările propuse în prezenta comunicare. De asemenea, Comisia invită Comitetul Regiunilor și Comitetul Economic și Social European să furnizeze avize cu privire la această inițiativă.

²⁶ Un cadru privind furnizarea de servicii portuare și normele comune privind transparența financiară a porturilor: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32017R0352>

²⁷ Directiva revizuită privind energia din surse regenerabile: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2018.328.01.0082.01.ENG&toc=OJ:L:2018:328:TOC

²⁸ Noua agendă pentru competențe în Europa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0381&from=RO>

²⁹ Pactul verde european: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?qid=1576150542719&uri=COM%3A2019%3A640%3AFIN>

³⁰ MSFD, EIA, SEA și AA pentru energia eoliană offshore

³¹ https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/oceans-and-seas_ro

³² <https://een.ec.europa.eu/>

³³ https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/cms/farnet2/node_ro

³⁴ <https://www.ospar.org/convention>

³⁵ <https://www.atlanticresource.org/aora/site-area/background/howweare>